

LIST PASTERSKI Metropolity Przemyskiego na Adwent 2020

Zgromadzeni na świętej wieczerzy - Eucharystia tajemnicą celebrowaną

Drodzy Diecezjanie!

W ubiegłym roku liturgicznym rozpoczęliśmy w Kościele w Polsce trzyletni cykl formacyjny poświęcony Eucharystii jako „Wielkiej tajemnicy wiary”. W pierwszym roku próbowaliśmy zgłębiać prawdy katechizmowe, doktrynalne, związane z Eucharystią jako tajemnicą wyznawaną.

Wraz z pierwszą niedzielą Adwentu rozpoczynamy nowy rok liturgiczny, a tym samym i duszpasterski, który przeżywać będziemy pod hasłem: **Zgromadzeni na świętej wieczerzy**. Naszą uwagę formacyjną i postawę chrześcijańską skoncentrujemy na Eucharystii jako **tajemnicy celebrowanej**, a więc przeżywanej pobożnie i z wiarą. Zostajemy również zaproszeni do tego, aby na nowo odkrywać znaczenie przeżywania Dnia Pańskiego – chrześcijańskiego sensu niedzieli.

I. Zgromadzeni na świętej wieczerzy – celebrowanie, świętowanie Eucharystii

Celebracja to słowo wywodzące się z łacińskiego „celebrare”, które można przetłumaczyć jako: uczęszczanie, praktykowanie, powtarzanie, sławienie. W liturgii Kościoła katolickiego celebrowanie oznacza naszą wierną obecność, odpowiednie usposobienie, wyrażające się w sprawowaniu i uczestnictwie w nabożeństwach, które oddają należną cześć Bogu i prowadzą do uświęcenia człowieka. Trzeba nam pamiętać, że w zgromadzeniu liturgicznym najważniejszy jest Bóg i nasza z Nim więź.

Przywołajmy słowa kard. Roberta Saraha: *To Bóg, a nie człowiek stanowi centrum liturgii. Przychodzimy na nią, by oddać Mu cześć. Liturgia nie jest ani o tobie, ani o mnie. Nie celebруем w niej naszej własnej tożsamości lub osiągnięć, czy wspierania własnej kultury i lokalnych religijnych zwyczajów. Liturgia jest najpierw i przede wszystkim o Bogu i o tym, co On dla nas uczynił. W swojej Opatrzności Bóg założył Kościół i ustanowił Świętą liturgię w tym celu, abyśmy mogli składać Mu prawdziwy kult według zasad ustanowionego przez Zbawiciela Nowego Przymierza. Fundamentalne jest, byśmy zrozumieli tę wyjątkowość katolickiego kultu, ponieważ w ostatnich dziesięcioleciach widzieliśmy wiele liturgicznych celebrazji, gdzie ludzie, różne osobowości i dokonania człowieka były tak uwypuklone, że niemalże wykluczyły Boga¹.*

Eucharystia jest więc celebrowaniem bezpośredniej – sakramentalnej obecności samego Chrystusa. Zbawiciel jest w tym sakramencie darem ofiarnym i Pokarmem. **Zgromadzeni na świętej wieczerzy musimy pamiętać, że Eucharystia to nie coś, ale KTOŚ**, że jest to spotkanie z Osobą w klimacie wieczernika². Gospodarzem Eucharystii jest Chrystus. Nie jest nim biskup, kapłan, ani żadna inna osoba.

¹ Fragment tekstu wygłoszonego przez prefekta Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów podczas Konferencji „Sacra liturgia” w Londynie, 5 lipca 2016 r.

² Benedykt XVI, *Deus caritas est*, nr 1.

Na spotkanie z Panem Bogiem w Eucharystii **trzeba się odpowiednio przygotować** i bardzo tego spotkania pragnąć. Nasze uczestnictwo w niedzielnej Mszy św. powinno być motywowane nie tyle przykazaniem kościelnym, co inspirowane chęcią spotkania z żywym Jezusem, obecnym w eucharystycznym Chlebie, wdzięcznością wobec otrzymanych łask oraz pragnieniem doświadczenia chrześcijańskiej wspólnoty, zgromadzonej na świętej wieczerzy, będącej urzeczywistnieniem wieczernika.

Celebracja Eucharystii zaczyna się jeszcze przed jej rozpoczęciem w kościele. Dokonuje się to w naszych sercach i domach, kiedy się do niej przygotowujemy poprzez skupienie, odpowiedni ubiór czy wzbudzenie intencji modlitewnej. Pamiętajmy o tym, że ważnym elementem przygotowania do liturgii może być wcześniejsze przeczytanie Słowa Bożego, przypisanego na niedzielną Mszę św. oraz zapoznanie się komentarzami wyjaśniającymi jego sens, proponowanymi przez prasę i media katolickie. W przygotowaniu dalszym trzeba wzbudzić akt wiary i uświadomić sobie, że wychodzę poszukiwać szczególnej Osoby, którą jest Jezus – mój Pan i Zbawiciel. Tak czynili biblijni bohaterowie, pragnący przemieniającego spotkania z Jezusem z Nazaretu.

Cennych wskazówek, dotyczących uczestnictwa w Eucharystii i jej przeżywania, udziela **św. Józef Sebastian Pelczar**, którego obieramy na patrona obecnego roku duszpasterskiego w naszej Archidiecezji:

Każdej Mszy św. słuchaj tak, jakbyś był na Golgocie w owej chwili, kiedy się spełniała Ofiara krzyżowa, a więc z wiarą Jana świętego, ze skrucą Magdaleny, z miłością Bogarodzicy. Nie ma sprawy świętszej i korzystniejszej, jak Msza święta, w której Pan Jezus ponawia w sposób bezkrwawy Ofiarę krzyżową i przyswaja nam jej owoce.

Znamiennym jest łączenie przez niego Eucharystii z Męką Chrystusa: *Msza Święta jest sprawą straszną, bo jest odnowieniem śmierci krzyżowej i przedłużeniem tajemnicy Odkupienia. Gdy więc słuchamy Mszy Świętej, niech się nam zdaje, że jesteśmy na Kalwarii pod krzyżem Zbawiciela, że spoglądamy na jego Ciało zranione, na głowę cierniem skłutą, na ręce gwoźdźmi przebite, na Serce włócznią przeszyte³.*

Według zamysłu Bożego, Eucharystia ma być także ucztą, na którą jesteśmy wszyscy zaproszeni. Jak uczy św. Józef Sebastian, *Stół Pański jest ciągle zastawiony, a słudzy Pańscy zapraszają ustawicznie na biesiadę... Jezus chce być pokarmem...⁴.*

Nie szukajmy zatem błahych powodów, wymówek, które pozbawiają nas udziału w niedzielnej Mszy świętej. Oczywiście zdarzają się sytuacje, które uniemożliwiają uczestnictwo w Eucharystii. Pamiętajmy jednak, że transmisja jest zawsze jedynie namiastką naszego przeżywania niedzielnej Mszy świętej. Jeśli przychodzi nam uczestniczyć w liturgii duchowo za pomocą transmisji radiowej, telewizyjnej lub internetowej, postarajmy się przeżywać ją w skupieniu, wzbudzając w sobie pragnienie przyjęcia Chrystusa w Komunii świętej duchowej. *Kiedy to tylko możliwe, trzeba jednak powrócić do Eucharystii z oczyszczonym sercem, z odnowionym zadziwieniem, z mocniejszym pragnieniem, by spotkać Pana, trwać przy Nim i przyjąć Go, aby zanieść Go braciom, dając świadectwo życia wypełnionego wiarą, miłością i nadzieją⁵.*

Męczennicy z Abiteny, z początku IV wieku, w obliczu wyroku śmierci, odpowiedzieli swoim sędziom: *Nie możemy żyć bez wspólnoty chrześcijańskiej, rodziny Pana: potrzebujemy spotkań z braćmi, z którymi nas łączy dziecięctwo Boże, braterstwo z Chrystusem, powołanie*

³ Św. J.S. Pelczar, *Doskonałość chrześcijańska*, t. 2, Przemyśl 1912, s. 297.

⁴ Św. J.S. Pelczar, *Podręcznik adoracji Przenajświętszego Sakramentu*, Przemyśl 1906, s. 178.

⁵ Kard. R. Sarah, *Z radością powróćmy do Eucharystii*.

i dążenie do świętości i zbawienia dusz w całej bogatej różnorodności wieku, osobistych historii życia, charyzmatów i powołań⁶.

W kontekście Mszy Świętej, przeżywanej jako tajemnicy celebrowanej, warto **ponownie odkryć znaczenie i wartość ciszy, milczenia**. Milcząc, stajemy się gotowi na to, by przemówił do nas Jezus. Wówczas, w skupieniu, w odpowiedniej dyspozycji umysłu i serca, jesteśmy w stanie zebrać myśli i zamienić je w szczerą modlitwę, rozmowę z Bogiem. Piękną praktyką, przyjętą w naszej Archidiecezji, są modlitwy wspólne, np. Godzinki, różaniec czy Koronka do Bożego Miłosierdzia, odmawiane przed Mszą św. To zwyczaje godne podtrzymania. Zachęcam jednak, aby przed rozpoczęciem Mszy świętych, podczas adoracji eucharystycznych, przewidzieć czas na modlitwę w milczeniu, na ciszę, w której, jak ufam, będzie do nas przemawiał Bóg, udzielając nam wewnętrznych poruszeń i duchowych inspiracji.

Odnówmy w naszym religijnym życiu **właściwe zachowanie i postawy**, które powinny cechować człowieka wiary w miejscach przeznaczonych do sprawowania kultu, czyli w świątyniach, kaplicach, cmentarzach i podczas celebracji liturgicznych. Wchodzącym do świątyni, niech płonąca przy tabernakulum wieczna lampka przypomina o obecności Jezusa Eucharystycznego. Okazujmy Jezusowi, obecnemu w Najświętszym Sakramencie, należną cześć, wyrażoną przez pełną szacunku postawę ciała – przyklęknięcie lub ukłon. Dbajmy o postawę wyciszenia i skupienia.

Kościół nieustannie zaprasza także wiernych świeckich, aby czynnie współtworzyli celebrację Mszy świętej. Dokonuje się to przez czytanie Słowa Bożego, modlitwę wiernych oraz służbę przy ołtarzu, zarówno ministrantów i lektorów, jak i osób starszych. Spróbujmy uwierzyć i zrozumieć, że nasze czynne zaangażowanie w liturgię jest włączeniem się w tajemnicę Wieczernika, byciem w bliskości Jezusa, który za nas składa w ofierze siebie samego. W tym miejscu ponawiam apel do wiernych i kapłanów, aby ze wszystkich sił starali się w ramach apostołskiego zaangażowania o **zachęcanie oraz zapraszanie dzieci i młodzieży do służby przy ołtarzu Pańskim**, a także o ich stałą formację w Liturgicznej Służbie Ołtarza i w Eucharystycznym Ruchu Młodych.

II. Niedziela dniem radości, odpoczynku i solidarności⁷ – Świętowanie niedzieli

Przeżywając tajemnicę Eucharystii, uczestnicząc w niej podczas niedzielnych Mszy świętych, zechcemy przedłużać ją na całe nasze życie. Będziemy to czynić zawsze, ilekroć ofiarujemy Panu Bogu dobrze przeżyty dzień Pański, w atmosferze radości, odpoczynku oraz wspólnoty z rodziną i najbliższymi.

Dzień radości jest związany z paschalnym spotkaniem z Chrystusem podczas niedzielnej pamiątki zmartwychwstania, jaką jest Eucharystia. Nie powinniśmy jednak poprzestawać na przeżywaniu niedzieli wyłącznie jako czasu odpoczynku i rekreacji. Uczeń Chrystusa, dążący do dojrzałości wiary, powinien promieniować oraz dzielić się radością i nadzieją z innymi członkami rodziny, sąsiedztwa czy wspólnoty parafialnej, nawet w najtrudniejszych okolicznościach życia. Radość chrześcijańska, ta prawdziwa, jest przecież jednym z owoców działania w nas Ducha Świętego⁸. Jako apostołowie Jezusa, zasiewajmy optymizm, wyrastający z ufności w Bożą Opatrzność, zażegnujmy spory rodzinne i sąsiedzkie. Dbajmy, aby w sercach i na twarzach otaczających nas osób pojawiał się uśmiech, będący owocem chrześcijańskiej radości i nadziei.

⁶ Tamże.

⁷ Św. Jan Paweł II, *Dies Domini*.

⁸ Gal 6, 23. Por. św. Jan Paweł II, *Dies Domini*, pkt.4.

Niedziela, jako **dzień odpoczynku**, pomaga nam zdystansować się od codziennych zajęć i trosk. Dzięki temu mamy szansę przypominać sobie o właściwej hierarchii wartości, na szczycie której mają znajdować się wartości duchowe. To okazja, by dostrzec bliźniego, w szczególności tego, z którym mieszkamy w jednym domu. Niedzielny odpoczynek pozwala nam również dostrzegać piękno otaczającego nas świata i rozpoznawać w nim z zachwytem wielkość Boga-Stwórcy.

Świętowanie niedzieli jako **dnia solidarności z braćmi** otwiera nas z kolei na bliźniego będącego w potrzebie. Św. Jan Paweł II uczy nas, że *niedziela powinna również być dniem, w którym wierni mogą się poświęcić dziełom miłosierdzia, działalności charytatywnej i apostołstwu. Wewnętrzne uczestnictwo w radości zmartwychwstałego Chrystusa oznacza także głęboki udział w miłości pulsującej w Jego Sercu: nie ma radości bez miłości! Tak więc niedzielna Eucharystia bynajmniej nie zwalnia wiernych z obowiązku miłosierdzia, ale przeciwnie – jeszcze bardziej przynagla ich do podejmowania «wszelkich dzieł miłości, pobożności i apostołstwa, aby one jasno świadczyły, że jakkolwiek chrześcijaństwo nie są z tego świata, są jednak światłością świata i oddają chwałę Bogu wobec ludzi»⁹.*

Jakże pięknym wyrazem naszej solidarności z ubogimi i potrzebującymi są wigilijne świece, które stawiamy na świątecznym stole, a które oznaczają zawsze wymierną pomoc, okazywaną szczególnie dzieciom i młodzieży. Świece te, rozprowadzane przez Caritas Archidiecezji Przemyskiej, zanesione po wieczery wigilijnej na groby naszych bliskich zmarłych, są wyrazem duchowej łączności z tymi, którzy poprzedzili nas w pielgrzymce do domu Ojca. Pamiętajmy o duchowym i materialnym wspieraniu innych instytucji charytatywnych, takich jak Fundacja Wzrastanie czy Rycerskie i Szpitalne Bractwo św. Łazarza z Jerozolimy – Stowarzyszenie Katolickie w Przemyślu.

Oby nie było wśród nas bliźnich, którzy w tych trudnych czasach chorób, w zbliżających się dniach świątecznych, czuliby się niezauważeni, samotni, pozbawieni dobrego słowa, obecności bliźniego, odwiedzin czy konkretnej pomocy. Jakże piękne były zwyczaje wspólnych odwiedzin w rodzinach, sąsiedzkich spotkań, czy też wspólnych wypraw pielgrzymkowych i turystycznych. Ważna jest, zwłaszcza w czasach pandemii, pamięć o chorych i cierpiących. Niekiedy wymogi sanitarne uniemożliwiają fizyczne odwiedziny, ale chrześcijańską solidarność można okazać przez dostarczanie pożywienia, zrobienie zakupów, zwłaszcza leków oraz aktywną pomoc w zapewnieniu opieki medycznej.

Drodzy Bracia i Siostry!

W niespokojnym czasie, jaki przeżywamy na progu nowego roku duszpasterskiego, stajemy przed wieloma wyzwaniami duszpasterskimi, które będziemy wspólnie rozwiązywać, pamiętając o głównym celu pracy pasterskiej, jakim jest pomoc każdemu człowiekowi w zbawieniu. Szczególnym wyzwaniem dla duszpasterzy i wiernych będzie umożliwienie wiernym dostępu do Słowa Bożego i sakramentów, zwłaszcza sakramentów pokuty i Eucharystii. Niektóre formy duszpasterskie będziemy musieli dostosowywać do warunków epidemiologicznych. W trosce o dobro dusz i formację wiernych, wiele spotkań formacyjnych odbywa się w świątyniach z wykorzystaniem transmisji radiowych i internetowych, za pośrednictwem naszego diecezjalnego Radia FARA oraz innych redakcji katolickich. Przyjmujcie ze zrozumieniem proponowane przez Waszych duszpasterzy inicjatywy i formy oraz chętnie odpowiadajcie na nie swoim zaangażowaniem. Włączajcie w nie także Wasze dzieci.

W obecnej sytuacji, nie będziemy mogli przeżywać tradycyjnej **formy wizyty kolędowej**, która dawała sposobność do indywidualnych rozmów oraz wspólnej modlitwy rodzinnej

⁹ Tamże, pkt. 69.

z obecnością duszpasterza. Zachęcam zatem wiernych i duszpasterzy, **aby w ramach wizyty duszpasterskiej, organizowali spotkania w świątyni**. Wierni z konkretnych ulic, rejonów lub numerów domów będą zapraszani przez duszpasterzy do kościoła, aby uczestniczyć w modlitwie w ich intencji i wziąć udział w obrzędzie błogosławieństwa rodzin. Wszystkich wiernych proszę, aby życzliwie przyjęli tę formę, która z powodu pandemii, wydaje się być jedyną możliwą do realizacji w całej Archidiecezji. Zgromadzeni na tej nietypowej „kolędzie”, wspólnie, w jedności i braterstwie, upraszamy błogosławieństwo dla naszej Ojczyzny, Kościoła i Archidiecezji.

Przeżywając obecny rok duszpasterski, poświęcony Eucharystii jako tajemnicy celebrowanej, pamiętajmy o katechezie domowej, rodzinnej. Formujmy siebie, dzieci i młodzież do dobrego przeżywania największego daru pozostawionego nam przez Jezusa: Jego świętej Obecności. Pomocą dla nas i dla katechezy rodzinnej niech będzie rozprawiany przez Waszych duszpasterzy w formie broszury *Mały katechizm o Eucharystii*. Znajdziemy tam praktyczne rady, jak przygotować się do odwiedzin chorego w domu, czym jest i jak przeżywać Komunię św. duchową i adorację, czym jest Wiatyk oraz wiele innych, pożytecznych wskazań, jak rozumieć i przeżywać Eucharystię.

Drodzy Diecezjanie!

Rozpoczynając nowy rok duszpasterski pod patronatem św. Józefa Sebastiana Pelczara, raz jeszcze oddajmy mu głos:

Ilekoć uczestniczysz we Mszy Świętej, łącz się w duchu z Najwyższym Kapłanem Jezusem Chrystusem i całym Kościołem tryumfującym, pielgrzymującym i cierpiącym, by złożyć tę Ofiarę Majestatowi Bożemu. Równocześnie ofiaruj siebie samego Trójcy Przenajświętszej przez Najśłodsze Serce Jezusowe i Najczystsze Serce Maryi. Złóż Bogu ofiarę z ciała swego przez pracę, pokutę i cierpienie, ofiarę z ducha swego przez wiarę pokorną, ofiarę z serca swego przez miłość gorącą, ofiarę ze swej woli przez posłuszeństwo dla Jego woli, ofiarę z całego życia przez wierna służbę¹⁰.

Maryja, Niewiasta Eucharystii, niech uczy nas postawy wierności i trwania przy Chrystusie.

Z serca błogosławię wszystkim mieszkańcom Archidiecezji Przemyskiej, w sposób szczególnym chorym i cierpiącym.

✠ Adam Szal
Arcybiskup Metropolita Przemyski

List należy odczytać we wszystkich kościołach i kaplicach Archidiecezji Przemyskiej w 1. Niedzielę Adwentu, tj. dnia 29 listopada 2020 r.

¹⁰ Św. J.S. Pelczar, *Podręcznik adoracji Przenajświętszego Sakramentu*, Przemyśl 1906, s. 117-122.